

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. GRUODŽIO 19 D.
NUTARIMO NR. 1315 „DĖL ATLYGINIMO UŽ VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS TRANSPORTO
KOMPETENCIJŲ AGENTŪROS TEIKIAMAS ADMINISTRACINES PASLAUGAS
DYDŽIO NUSTATYMO (APSKAIČIAVIMO) METODIKOS PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 19 d. nutarimą Nr. 1315 „Dėl Atlyginimo už viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros teikiamas administracines paslaugas dydžio nustatymo (apskaičiavimo) metodikos patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL ATLYGINIMO UŽ VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS TRANSPORTO KOMPETENCIJŲ
AGENTŪROS TEIKIAMAS ADMINISTRACINES PASLAUGAS DYDŽIO
NUSTATYMO (APSKAIČIAVIMO) METODIKOS PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 8 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Atlyginimo už viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros teikiamas administracines paslaugas dydžio nustatymo (apskaičiavimo) metodiką (pridedama).“

2. Nustatyti, kad 2025 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio nutarimo 1 punkte nauja redakcija išdėstyto Nutarimo preambulės redakcija:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 8 straipsniu ir Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11³ straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:“.

Ministras Pirmininkas

Susisiekimo ministras

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2018 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1315
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2024 m. d. nutarimo Nr.
redakcija)

ATLYGINIMO UŽ VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS TRANSPORTO KOMPETENCIJŲ AGENTŪROS TEIKIAMAS ADMINISTRACINES PASLAUGAS DYDŽIO NUSTATYMO (APSKAIČIAVIMO) METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atlyginimo už viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros teikiamas administracines paslaugas dydžio nustatymo (apskaičiavimo) metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja atlyginimo už viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros (toliau – Agentūra) teikiamas administracines paslaugas (toliau – paslaugas) dydžio apskaičiavimo tvarką, kad būtų galima priimti efektyvesnius veiklos valdymo sprendimus ir užtikrinti tvarų finansavimą patiriamoms sąnaudoms kompensuoti.

2. Metodikoje vartojamos sąvokos:

2.1. **Netiesioginės sąnaudos** (angl. *indirect costs*) – sąnaudos, kurių išlaidų vienetai nėra skirti paslaugų teikimo procesams vykdyti ir (arba) šiems procesams palaikyti.

2.2. **Netiesioginis sąnaudų paskirstymas** – sąnaudų priskyrimas vienam ar keliems sąnaudų centrams ir paslaugoms proporcingai pagal atitinkamą sąnaudų veiksnį.

2.3. **Norminis koeficientas** – koeficientas, parodantis, kokia skirstomų sąnaudų dalis yra priskiriama tam tikram sąnaudų centrui.

2.4. **Sąnaudų veiksnys** (angl. *cost driver*) – konkrečių sąnaudų susidarymą lemiantis veiksnys, pagal kurį tos susidariusios sąnaudos apskaitos sistemoje yra priskiriamos sąnaudų centrams ir (ar) paslaugoms.

2.5. **Sąnaudų vienaarūšiškumas** – sąnaudų savybė, kuri leidžia panašias sąnaudas grupuoti pagal jų veiksnį.

2.6. **Tiesioginės sąnaudos** (angl. *direct costs*) – sąnaudos, kurių išlaidų vienetai yra skirti paslaugų teikimo procesams vykdyti ir (arba) šiems procesams palaikyti.

2.7. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme.

II SKYRIUS SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO PRINCIPAI

3. Agentūros sąnaudos yra skirstomos vadovaujantis veiklomis grįsto sąnaudų paskirstymo modeliu – Agentūros administruojamos programos ir teikiamos paslaugos sukuria veiklų poreikį, o veiklų vykdymas reikalauja išteklių (sukuria sąnaudas). Remiantis šia nuostata, sąnaudos yra sugrupuojamos pagal vykdomas veiklas ir priskiriamos teikiamoms paslaugoms ar administruojamoms programoms pagal individualų veiklų poreikį joms atlikti.

4. Agentūros sąnaudos paskirstomos vadovaujantis toliau išdėstytais principais:

4.1. priešastingumo – Agentūra, naudodama atitinkamus sąnaudų veiksnius, turi paskirstyti vykdant veiklą (-as) patirtas tiesiogines sąnaudas arba netiesiogines sąnaudas administruojamoms programoms ar teikiamoms paslaugoms;

4.2. kaupimo – Agentūra sąnaudas turi paskirstyti administruojamoms programoms ar teikiamoms paslaugoms vadovaudamasi pajamų uždirbimo faktu ir neatsižvelgdama į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

4.3. objektyvumo – Agentūra sąnaudas turi paskirstyti nešališkai, nesiekdama iškreipti bet kurios teikiamos paslaugos ar administruojamos programos rezultatų, taip pat nesiekdama paveikti apskaitos informacijos gavėjų priimamų sprendimų;

4.4. pastovumo – Agentūra, skirtingais kalendoriniais metais apskaičiuodama ir skirstydama sąnaudas, turi taikyti vienodą sąnaudų apskaitos sistemą, išskyrus atvejus, jei įvykę reikšmingi įvykiai ar aplinkybės lemia įstaigos naudojamos sąnaudų apskaitos sistemos loginių pakeitimų būtinybę;

4.5. skaidrumo – Agentūra sąnaudas turi paskirstyti taip, kad kiekviename sąnaudų paskirstymo etape ir galutinėse praėjusių kalendorinių metų suvestinėse būtų galimybė skaidriai, aiškiai ir nesudėtingai identifikuoti visų kategorijų sąnaudas;

4.6. naudingumo – Agentūra turi parengti ir naudoti tokią sąnaudų apskaitos sistemą, kuri būtų išsami, detali, tinkama ir objektyvi;

4.7. patikimumo – Agentūra privalo užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų įstaigos finansinę būklę ir kad joje nebūtų klaidų ir nukrypimų, o sąnaudų apskaitos sistemoje naudojama informacija neiškreiptų finansinių ataskaitų rinkinyje pateiktos informacijos.

III SKYRIUS SĄNAUDŲ PASKIRSTYMAS

5. Sąnaudos paskirstomos remiantis Agentūros strateginiame veiklos plane nurodytais sąnaudų dydžiais ir priskiriamos galutinėms paslaugoms per tris etapus:

5.1. Pirmasis etapas (sąnaudų-veiklų modulio sudarymas): sąnaudos pagal didžiosios knygos sąskaitas (toliau – sąskaitos), adaptuotas pagal Agentūros strateginio veiklos plano struktūrą, yra sugrupuojamos į didžiosios knygos sąskaitų plano (toliau – sąskaitų planas) objektus, atsižvelgiant į sąnaudų panaudojimo paskirtį ir jų vienaarūšiškumą. Sąskaitų plano objektams priskiriami sąnaudų veiksniai.

5.2. Antrasis etapas (veiklų-paslaugų modulio sudarymas): apibrėžiami veiklų sluoksniu sąnaudų objektai ir sąskaitų plano objektuose esančios sąnaudos paskirstomos pagal veiklų sluoksniu sąnaudų objektus. Gaunamos sąnaudos, patiriamos vykdant kiekvieną veiklą.

5.3. Trečiasis etapas (paslaugų sąnaudų modulio sudarymas): kiekvienam veiklos sąnaudų objektui priskirtos sąnaudos išskirstomos paslaugų procesų dalims (pasitelkiami apimties veiksniai). Konkrečių paslaugų procesuose patiriamos veiklų sąnaudos susumuojamos ir randama veiklomis grįsto sąnaudų paskirstymo modelio išvestis – sąnaudų suma, tenkanti kiekvienai paslaugai.

IV SKYRIUS SĄNAUDŲ-VEIKLŲ MODULIS

6. Detalios vienaarūšės sąskaitos yra sugrupuojamos į sąskaitų plano objektų sąrašą. Sąnaudų įvesčiai naudojama sąskaitoms priskirtų ateinančio ataskaitinio laikotarpio (finansinių

metų) sąnaudų suma. Sugrupuotų sąskaitų plano objektų sąrašas tvirtinamas Agentūros direktoriaus.

7. Identifikuojamas darbo užmokesčio fondas pagal Agentūros struktūrinius padalinius ir sąnaudos priskiriamos sąskaitų plano objektams, kurie atspindi tuos padalinius.

8. Kitos sąnaudos grupuojamos pagal sąskaitų rūšį.

9. Visi su Agentūros teikiamomis paslaugomis ir administruojamomis programomis susiję procesai skirstomi į veiklas, kurių sąrašas tvirtinamas Agentūros direktoriaus. Siekiant tiksliau įvertinti vykdant veiklas patiriamas sąnaudas, šios veiklos išskaidomos į tris lygius pagal veiklą vykdančius Agentūros struktūrinius padalinius. Ši sąlyga galioja veikloms, kurias atlieka visi Agentūros struktūriniai padaliniai.

10. Kiekvienai veiklai priskiriamos tiesioginės sąnaudos ir netiesioginės sąnaudos. Agentūros sąnaudos, patiriamos atliekant atitinkamą veiklą, apskaičiuojamos pagal formulę:

$$S = TS + (\Sigma(NS \times N)), \text{ kur}$$

S – Agentūros sąnaudos, patiriamos atliekant atitinkamą veiklą, eurai;

TS – tiesioginės sąnaudos, eurai;

NS – netiesioginės sąnaudos, eurai;

N – sąnaudų veiksnys.

11. Nustatomos sąnaudų priskyrimo taisyklės, kuriomis vadovaujantis sąnaudos iš sąskaitų plano objektų perkeliama į veiklų sąnaudų objektus:

11.1. Netiesioginis sąnaudų paskirstymas – sąnaudos perkeliama iš sąnaudų objekto į veiklų objektus proporcingai pagal nustatytą sąnaudų veiksnį, kuris yra pagrįstas sąnaudų ekonomine kilme. Personalo sąnaudoms ir tarnybinio transporto išlaikymo sąnaudoms naudojamas darbo laiko veiksnys, kitiems sąnaudų objektams – darbuotojų skaičiaus veiksnys.

11.2. Pridėtinių sąnaudų (angl. *overhead*) paskirstymas – sąnaudų paskirstymo metodas, taikomas bendrosioms sąnaudoms, kurios neturi tiesioginio sąryšio su kito sluoksnio objektais, paskirstyti. Sąnaudos paskirstomos visiems kito sluoksnio objektams proporcingai pagal šiems sąnaudų objektams priskirtas tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumas.

12. Paskirstant sąnaudas naudojami veiksniai:

12.1. Darbo laikas apskaičiuojamas pagal darbo laiko proporciją, kurią sąskaitų plano objektas skiria veiklai atlikti.

12.2. Darbuotojų skaičius apskaičiuojamas pagal veiklai vykdyti priskirtus žmogiškuosius išteklius.

12.3. Pridėtinės sąnaudos apskaičiuojamos proporcingai pagal priskirtas tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumas.

V SKYRIUS VEIKLŲ-PASLAUGŲ MODULIS

13. Nustatomas planuojamų suteikti paslaugų katalogas. Paslaugų katalogas susiejamas su veiklomis, kurios pasitelkiamos kiekvienam paslaugų procesui atlikti. Kai veikla yra susijusi su keliomis paslaugomis, šios veiklos sąnaudos skaidomos kelioms susijusioms paslaugoms proporcingai planuojamų suteikti paslaugų kiekiui.

14. Atsižvelgiant į Agentūros veiklos specifiką, į skaičiavimus įtraukiamas veiklų laiko suteikiant paslaugas koeficientas, nustatomas užpildant laiko, priskiriamo veikloms, suvestinės formą, tvirtinamą Agentūros direktoriaus. Veiklų laiko suteikiant paslaugas koeficientas nustato, kokią paslaugos proceso dalį procentais sudaro kiekviena veikla.

VI SKYRIUS PASLAUGŲ SĄNAUDŲ MODULIS

15. Planuojamų suteikti paslaugų kiekiai, apskaičiuojami atitinkamų Agentūros struktūrinių padalinių (atsižvelgiant į turimą suteiktų paslaugų statistiką ir iš paslaugų gavėjų gautą informaciją apie planuojamas įsigyti paslaugas), paslaugų sąnaudų modulyje naudojami kaip apimties veiksniai.

16. Užpildžius paslaugos kainos nustatymo formą, tvirtinamą Agentūros direktoriaus, kiekvienai paslaugai tenkančios sąnaudos, kurios patiriamos iš susijusių veiklų, sumuojamos.

17. Atlyginimo už Agentūros teikiamas paslaugas dydis (toliau – atlyginimo dydis) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$N = (\Sigma S_p)/Q, \text{ kur}$$

N – atlyginimas už vieną Agentūros paslaugą, eurai (apvalinama pagal matematinės skaičių apvalinimo taisyklės iki sveikojo skaičiaus, t. y. nurodomas atlyginimo dydis eurai be centų);

Sp – Agentūros sąnaudos, patiriamos teikiant atitinkamą paslaugą, eurai (apvalinama pagal matematinės skaičių apvalinimo taisyklės iki sveikojo skaičiaus, t. y. nurodoma suma eurai be centų);

Q – planuojamų suteikti paslaugų kiekis, vienetais;

18. Paslaugai tenkančių sąnaudų dalis pagal veiklas apskaičiuojama pagal formulę:

$$S_p = \Sigma(k \times H_n \times Q_n), \text{ kur}$$

Sp – paslaugai tenkančių sąnaudų dalis pagal veiklas, eurai (apvalinama pagal matematinės skaičių apvalinimo taisyklės iki sveikojo skaičiaus, t. y. nurodoma suma eurai be centų);

k – norminis koeficientas, taikomas sąnaudų grupei;

H – paslaugai suteikti skiriamas laikas pagal veiklas, valandomis;

Q – planuojamų suteikti paslaugų kiekis, vienetais;

n – sąnaudų grupė.

19. Norminis koeficientas, taikomas sąnaudų grupei, skaičiuojamas pagal formulę:

$$k = S_n / (\Sigma(H_n \times Q_n)), \text{ kur}$$

k – norminis koeficientas, taikomas sąnaudų grupei;

S – konkrečios sąnaudų grupės sąnaudos, eurai (apvalinama pagal matematinės skaičių apvalinimo taisyklės iki sveikojo skaičiaus, t. y. nurodoma suma eurai be centų);

H – paslaugai suteikti skiriamas laikas pagal veiklas, valandomis;

Q – planuojamų suteikti paslaugų kiekis, vienetais;

n – sąnaudų grupė.

20. Atlyginimo dydis apskaičiuojamas eurai be centų.

21. Susisiekimo ministro arba jo įgaliotos institucijos ar įstaigos tvirtinamame konkrečių atlyginimo už viešosios įstaigos Transporto kompetencijų agentūros teikiamas administracines paslaugas dydžių sąraše nurodomos Agentūros paslaugos, kurios gali būti teikiamos skubos tvarka. Paslaugas teikiant skubos tvarka taikomas atlyginimo dydžio koregavimo koeficientas, kurio dydis priklauso nuo paslaugos suteikimo trukmės ir negali viršyti 10. Koeficiento dydis kasmet tvirtinamas Agentūros direktoriaus po konsultacijų su paslaugų gavėjais.

22. Jei einamaisiais metais apskaičiuotas atlyginimo dydis lygus 0, paliekamas ankstesniais metais patvirtintas atlyginimo dydis.

23. Jei einamaisiais metais strateginis veiklos planas patikslinamas ir jame nurodyti einamųjų metų sąnaudų dydžiai skiriasi daugiau kaip 20 proc. nuo planuotų, atlyginimo dydis perskaičiuojamas pagal formulę:

$$N_p = N \times M, \text{ kur}$$

N_p – einamaisiais metais perskaičiuotas atlyginimo už vieną paslaugą dydis, eurai;

N – esamas atlyginimo už vieną paslaugą dydis, eurai;

M – pokyčio koeficientas, atsiradęs dėl pasikeitusių planuojamų sąnaudų.

24. Į numatomas sąnaudas įtraukiama didesnė ar mažesnė, nei planuota, ankstesniais metais už suteiktas paslaugas gauta suma. Atsižvelgiant į faktiškai patirtas sąnaudas ir suteiktų paslaugų kiekius $n+2$ metais, atlyginimo dydis tikslinamas pagal formulę:

$$N_2 = N + T_{n-2}, \text{ kur}$$

N_2 – $n+2$ metais perskaičiuotas atlyginimo už vieną paslaugą dydis, eurai;

N – esamas atlyginimo už vieną paslaugą dydis, eurai;

T_{n-2} – atlyginimo dydis, apskaičiuotas įvertinus faktiškai patirtas ir prognozuojamas sąnaudas ir suteiktų paslaugų kiekius per atitinkamą laikotarpį, kompensuojamas $n+2$ metais, eurai;

n – einamieji metai.

25. Atlyginimo dydis T_{n-2} apskaičiuojamas pagal formulę:

$$T_{n-2} = N_f - N_p, \text{ kur}$$

T_{n-2} – atlyginimo dydis, apskaičiuotas įvertinus faktiškai patirtas ir prognozuojamas sąnaudas ir suteiktų paslaugų kiekius per atitinkamą laikotarpį, kompensuojamas $n+2$ metais, eurai;

N_f – $n-2$ metų atlyginimo už vieną paslaugą dydis, apskaičiuotas įvertinus faktiškai patirtas tų metų sąnaudas ir suteiktų paslaugų kiekius, eurai;

N_p – $n-2$ metų atlyginimo už vieną paslaugą dydis, apskaičiuotas įvertinus planuotus tų metų sąnaudas ir paslaugų kiekius, eurai;

n – einamieji metai.

VII SKYRIUS DUOMENŲ SURINKIMAS IR KONTROLĖ

26. Duomenys, reikalingi sąnaudoms paskirstyti, surenkami ir kaupiami Agentūros finansinės apskaitos informacinėje sistemoje ir „Microsoft Excel“ pagrindu sukurtose duomenų bazėse, kuriose saugoma įvesties informacija yra tiesiogiai reikalinga norminiams koeficientams nustatyti.

27. Informacija apie norminius koeficientus, kurie kasmet perskaičiuojami, kaupiama Agentūros vidinėse informacinėse sistemose.

28. Prieš skaičiuojant sąnaudų paskirstymą, privaloma užtikrinti, kad veiklomis grįsto sąnaudų paskirstymo modelyje yra tinkamai atvaizduota esama Agentūros struktūra, teikiamos paslaugos, taip pat planuojamų suteikti paslaugų kiekiai. Agentūra iki kiekvienų metų lapkričio 10 d. konsultuojasi su paslaugų gavėjais dėl planuojamų kitų metų sąnaudų dydžio.